

Finansijski izvještaji za godinu koja se završava 31. decembra 2022. godine i Izvještaj nezavisnog revizora

Brčko gas penzionersko mikro kreditno
društvo a.d. Banja Luka

SADRŽAJ

Izveštaj nezavisnog revizora.....	3
Bilans uspjeha za period 01.01.2022. - 31.12.2022. godine.....	7
Bilans stanja na dan 31.12.2022. godine.....	8
Bilans tokova gotovine za period 01.01.2022. - 31.12.2022. godine	9
Izveštaj o promjenama na kapitalu za period 01.01.2022. - 31.12.2022. godine	10
1. Osnovni podaci o Društvu.....	11
2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja.....	13
3. Pregled značajnih računovodstvenih politika	14
4. Značajne računovodstvene procjene	20
5. Prihod i rashodi od kamata po osnovu kredita, depozita i HOV sa ugovorenim zaštitom od rizika	23
6. Prihodi i rashodi po osnovu naknada i provizija	24
7. Troškovi bruto zarada i bruto naknada zarada.....	24
8. Troškovi proizvodnih usluga	25
9. Tekući i odloženi porez na dobit	25
10. Gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	26
11. Dati krediti	26
12. Ostali plasmani i AVR.....	27
13. Obaveze po osnovu kredita u domaćoj valuti	27
14. Ostale obaveze i PVR	28
15. Kapital	28
16. Vanbilansa aktiva/pasiva.....	28
17. Transakcije sa povezanim licima.....	29
18. Finansijski instrumenti	30
19. Potencijalne obaveze	31
20. Dogadjaji nakon datuma izvještavanja	31

Izveštaj nezavisnog revizora

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Vase Pelagića 2/IV
78 000 Banja Luka
Republika Srpska
Bosna i Hercegovina

T +387 51 211 509; +387 51 211 294

F +387 51 211 501

E office@ba.gt.com

www.grantthornton.ba

Upravnom odboru Brčko gas penzionersko mikrokreditnog društvo a.d. Banja Luka

Mišljenje

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja Brčko gas penzionersko mikrokreditno društvo a.d. Banja Luka (u daljem tekstu "Društvo"), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2022. godine, bilans uspjeha, izvještaj o promjenama na kapitalu i bilans tokova gotovine za godinu koja se završava na navedeni datum i napomena uz finansijske izvještaje, koje uključuju i pregled značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim aspektima, finansijski položaj Društva na dan 31. decembra 2022. godine kao i rezultate njenog poslovanja i novčane tokove za godinu koja se tada završila u skladu sa propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske, a koji se odnose na mikrokreditna društva.

Osnova za mišljenje

Obavili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljno opisane u našem izvještaju u odjeljku Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo u odnosu na Društvo u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA), i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom. Uvjereni smo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dostatni i primjereni kao osnova za izražavanje našeg mišljenja.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u našoj reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Ova pitanja su obrađena u kontekstu revizije finansijskih izvještaja u cjelini, kao i u formiranju našeg mišljenja i mi o njima ne izražavamo posebno mišljenje o ovim pitanjima.

1. Ključno pitanje revizije Obračun očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa Odlukom Agencije za bankarstvo Republike Srpske	Primjenjene procedure revizije i odgovor
Društvo je u svojim finansijskim izvještajima koji završavaju na dan 31.12.2022 godine iskazalo bruto potraživanja u iznosu od 10.482.542 KM na osnovu datih kredita i ispravkom vrijednosti, odnosno rezervisanjem za očekivane kreditne gubitke u iznosu od 9.687 KM, što zajedno čini neto potraživanja po osnovu datih kredita u iznosu od 10.472.855 (napomena 11). Društvo obračun očekivanih kreditnih gubitaka izvršilo je na osnovu Odluke o visini i načinu formiranja kreditnih gubitaka mikrokreditnih organizacija. Navedeno podrazumijeva adekvatan informacioni sistem, kao i adekvatno upravljanje istim od strane Uprave, kao i kontinuirano ažuriranje podataka u kreditnom portfoliu. Obračun očekivanih kreditnih gubitaka odabran je kao ključno pitanje iz razloga što postoji rizik da obračun neće biti izvršen u skladu sa Odlukom Agencije za bankarstvo Republike Srpske, odnosno da Društvo prilikom obračuna kreditnih gubitaka ne koristi dostupne informacije i iste ne koristi prilikom obračuna.	Naše procedure za provjeru obračuna očekivanih kreditnih gubitaka su obuhvatale sledeće: Stekli smo razumijevanje internih kontrola uspostavljenih od strane Društva; Izvršili smo usaglašavanje kreditnog portfolia sa bruto bilansom; Na bazi uzorka provjerili smo obračun kreditnih gubitaka i provjerili usaglašenost sa Odlukom Agencije; Na bazi uzorka izvršili smo testiranje kako slijedi - iznos ukupno odobrenog kredita i ugovora, - obračun kamatne stope/naknade, - period odobravanja kredita, - evidentiranje instrumenata obezbjeđenja kredita, - klasifikacija dužnika u određene kategorije nakon izvršene procijene kreditnog rizika, - primjena regulatornih zahtjeva prilikom formiranju ispravke vrijednosti. -

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje i fer prikazivanje finansijskih izvještaja u skladu sa propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske kao i za takve interne kontrole za koje Rukovodstvo Društva utvrdi da su neophodne i koje omogućavaju sastavljanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed pronevjere ili greške.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju i objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja.

Uprava Društva odgovorno je za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja Društva.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji, kao cjelina, bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške i izdati revizorov izvještaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Društva;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika, razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava;
- zaključujemo o primjerenosti korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja i, temeljno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem revizorskom izvještaju na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izvještaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;
- ocjenjujemo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji, osnovne transakcije i događaje na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo sa onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i sve značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Takođe, dostavljamo rukovodstvu Društva izjavu da smo usklađeni sa relevantnim etičkim zahtjevima u pogledu nezavisnosti i da ćemo ih obavijestiti o svim odnosima i ostalim pitanjima za koje se može razumno da se pretpostavi da utiču na našu nezavisnost, i gdje je to moguće, o povezanim mjerama zaštite.

Od pitanja koja su saopštena rukovodstvu Društva, mi određujemo koja pitanja su bila od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja za tekući period i stoga su ključna revizijska pitanja.

Mi opisujemo ova pitanja u izvještaju revizora, osim ako zakon ili regulativa isključuje javno objelodanjivanje o tom pitanju ili kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, utvrdimo da pitanje ne treba da bude uključeno u izvještaj revizora, zato što je razumno očekivati da negativne posljedice budu veće nego koristi od takve obavijesti.

Partner na revizorskom angažmanu čiji je rezultat ovaj izvještaj nezavisnog revizora je Nevena Milinković, ovlašćeni revizor.

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka
Banja Luka, 31. mart 2023. godine

Isidora Džombić,
Managing Partner – Direktor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Nevena Milinković
Ovlašćeni revizor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Bilans uspjeha za period 01.01.2022. - 31.12.2022. godine

Bilansne pozicije	Napomene	2022. u KM	2021. u KM
Prihodi od kamata po osnovu kredita depozita i HOV sa ugovorenom zaštitom od rizika	5a	1.535.208	1.416.703
Rashodi kamata	5b	(166.455)	(144.431)
Prihodi od naknada i provizija	6a	366.577	399.053
Rashodi od naknada i provizija	6b	(27.053)	(23.414)
Dobit iz poslova finansiranja		1.708.277	1.647.911
Prihodi od ukidanja internih otpisa plasmana		50.391	35.198
Ostali prihodi iz operativnog poslovanja		2.394	5.341
Rashodi internih otpisa plasmana		(54.945)	(39.378)
Troškovi zarada i bruto naknada zarada	7	(393.601)	(375.808)
Ostali lični rashodi		(11.380)	(13.592)
Troškovi materijala		(17.487)	(17.952)
Troškovi proizvodnih usluga	8	(190.549)	(162.087)
Troškovi amortizacije		(4.137)	(7.167)
Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)		(44.019)	(31.257)
Troškovi po osnovu poreza i doprinosa		(25.417)	(58.002)
Ostali troškovi		(1.429)	(2.109)
Dobit/gubitak iz operativnog poslovanja		(690.179)	(666.813)
Ostali rashodi		(146)	(261)
Dobitak/(gubitak) prije poreza		1.017.952	980.837
Tekući i odloženi porez na dobit	9	101.976	98.211
Neto dobitak i gubitak		915.976	882.626

Ovi finansijski izvještaji Društva, odobreni su od strane Upravnog odbora Društva dana 22. februara 2023. godine.

Potpisano u ime Brčko gas penzionersko MKD a.d. Banja Luka:

Mr Bojana Teodorović - Kukrika
Direktor

Slavica Stanić
Sertifikovani računovođa

Bilans stanja na dan 31.12.2022. godine

Bilansne pozicije	Napomene	31.12.2022. u KM	31.12.2021. u KM
Tekuća sredstva		10.797.786	10.111.211
Gotovina, gotovinski ekvivalenti	10	222.402	202.322
Dati krediti	11	10.472.855	9.818.513
Ostali plasmani i AVR	12	102.529	90.376
Stalna sredstva		8.639	11.431
Osnovna sredstva i ulaganja u nekretnine		3.346	2.610
Nematerijalna sredstva		5.293	8.821
Poslovna aktiva		10.806.425	10.122.642
Vanbilansna aktiva	16	3.700.373	3.084.776
Ukupna aktiva		14.506.798	13.207.418
PASIVA			
Obaveze		6.065.480	4.923.922
Obaveze po osnovu kredita u domaćoj valuti	13a	2.279.252	1.791.521
Obaveze po osnovu kredita sa ugovorenom zaštitom od rizika u domaćoj valuti	13b	3.665.375	3.023.703
Obaveze za kamate i naknade		10.933	6.670
Ostale obaveze i PVR	14	109.920	102.028
Kapital	15	4.740.945	5.198.720
Osnovni kapital		3.100.000	3.100.000
Zakonske rezerve		126.168	82.037
Neraspoređeni dobitak iz ranijeg perioda		598.801	1.134.057
Dobitak tekućeg perioda		915.976	882.626
Poslovna pasiva		10.806.425	10.122.642
Vanbilansna pasiva	16	3.700.373	3.084.776
Ukupna pasiva		14.506.798	13.207.418

Bilans tokova gotovine za period 01.01.2022. - 31.12.2022. godine

	2022. u KM	2021. u KM
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Primici kamata, naknada i provizija po kreditima i poslovima lizinga	1.896.409	1.806.048
Isplate kamata	(27.052)	(23.415)
Novčane isplate zaposlenim i dobavljačima	(1.062.430)	(968.180)
Primici i isplate po vanrednim stavkama	382.396	329.175
Povećanje (smanjenje) u operativnoj aktivi	6.314	7.290
Novčane pozajmice i krediti dati klijentima i naplata istih	(650.762)	(1.046.158)
Plaćeni porez na dobit	(116.388)	(149.143)
Neto tokovi gotovine od poslovnih aktivnosti	428.487	(44.383)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Kamata plaćena na pozajmice	(162.190)	(145.484)
Uzete pozajmice	12.481.669	12.036.282
Povrat pozajmica	(11.352.265)	(11.768.299)
Isplata dividendi	(1.373.750)	-
Primici i isplate po vanrednim stavkama	2.394	5.341
Neto tokovi gotovine od aktivnosti finansiranja	(404.142)	127.840
NETO PRILIV / ODLIV GOTOVINE	24.345	83.457
GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	192.674	109.217
GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA	217.019	192.674

Izveštaj o promjenama na kapitalu za period 01.01.2022. - 31.12.2022. godine

	Aksijski kapital i udjeli u d.o.o.	Zakonske Rezerve	Akumulirani neraspoređeni dobitak / nepokriveni gubitak	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2021. godine	3.100.000	44.094	1.172.000	4.316.094
Zakonske rezerve	-	37.943	(37.943)	-
Neto dobitak/gubitak perioda iskazan u bilansu uspjeha	-	-	882.626	882.626
Stanje na dan 31.12.2021.	3.100.000	82.037	2.016.683	5.198.720
Zakonske rezerve	-	44.131	(44.131)	-
Neto dobitak/gubitak perioda iskazan u bilansu uspjeha	-	-	915.976	915.976
Objavljene dividende	-	-	(1.373.750)	(1.373.750)
Stanje na dan 31.12.2022.	3.100.000	126.168	1.514.777	4.740.945

1. Osnovni podaci o Društvu

Brčko gas penzionersko mikrokreditno društvo d.o.o. Banja Luka osnovano je 06.02.2017. godine i upisano u sudski registar kod Okružnog privrednog suda Banja Luka – rješenje broj 057-0-Reg-17-000213 od 06.02.2017. godine.

Osnovna djelatnost društva je kreditiranje penzionera koji primaju penziju preko Fonda PIO RS. Sa Fodnom PIO RS društvo ima sklopljen ugovor broj IP 99-814/2017 od 07.03.2017. godine kojim je definisan povrat kreditnih sredstava kroz direktnu obustavu na isplatu penzija.

Društvo je u Okružnom privrednom sudu Banjaluka 15.05.2017 izvršilo upis promjene adrese sjedišta Društva – rješenje 057-0Reg-17-000912 od 15.05.2017.

Adresa sjedišta Društva je – Ulica Kralja Petra I Karađorđevića br 119 Banjaluka.

Dana 27.05.2017 godine Skupština Društva je donijela Odluku o povećanju kapitala Društva za novih 600.000 KM. Nakon izvršenih povećanja Društva ukupan kapital Društva je iznosio 1.200.000 KM, a uložili pojedini članovi su:

- 1.“BRČKO –GAS OSIGURANJE „ DD Brčko distrikt BiH 500.000 KM ili 41,67%,
2. „BRČKO –GAS „d.o.o BRČKO 700.000 KM ILI 58,33%.

Dana 11.07.2017 godine Skupština Društva je donijela Odluku o povećanju kapitala Društva za novih 800.000KM. Nakon izvršenih povećanja Društva ukupan kapital Društva je iznosio 2.000.000 KM, a uložili pojedini članovi su:

- 1.“BRČKO –GAS OSIGURANJE „ DD Brčko distrikt BiH 1.150.000 KM ili 57,50%,
2. „BRČKO –GAS „ d.o.o BRČKO 850.000 KM ILI 42,50%.

Dana 28.11.2017 godine Skupština Društva je donijela Odluku o povećanju kapitala Društva za novih 1.100.000KM. Nakon izvršenih povećanja Društva ukupan kapital Društva će iznositi 3.100.000 KM , a uložili pojedini članovi su:

- 1.“BRČKO –GAS OSIGURANJE „ DD Brčko distrikt BiH 1 550.000 KM ili 50%,
2. „BRČKO –GAS „ d.o.o BRČKO 1.250.000 KM ILI 40,32%.
3. SINIŠA KOJIĆ 300.000.KM ili 9,68%

Nakon izvršenih povećanja Društva (u 2018. godini) ukupan kapital iznosi 3.100.000 KM, a uložili pojedini članovi su:

- 1.“BRČKO –GAS OSIGURANJE „ DD Brčko distrikt BiH 1 550.000 KM ili 50%,
2. „BRČKO –GAS „ d.o.o BRČKO 1.250.000 KM ILI 40,32%.
3. SINIŠA KOJIĆ 300.000.KM ili 9,68%

Na osnovu Rješenja Okružnog privrednog suda u Banja Luci, broj 057-0-Reg-20-00791, od 10.06.2020. Društvo je izvršilo promjenu načina registracije, odnosno iz društva sa ograničenom odgovornošću, preregistrovano je u akcionarsko društvo.

Brčko gas penzionersko mikrokreditno društvo a.d. Banja Luka
Napomene uz finansijske izvještaje na 31. decembar 2022 godine

Na dan bilansa 31.12.2022. Društvo zapošljava 19 zaposlenih.

Organi Društva

Upravni odbor:

- Dr Radivoj Kovač Predsjednik
- Mile Antić Član
- Dr Ranko Škrbić Član

Rukovodstvo Društva

- Mr Bojana Teodorović - Kukrika Direktord

Odbor za reviziju

- Mirjana Tuvaljević Predsjednik
- Snježana Ilić Član
- Ružica Bošković Član

Interni revizor

- Dražen Stevanović

2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Izjava o usaglašenosti

Priloženi finansijski izvještaji predstavljaju finansijske izvještaje Društva i sastavljeni su u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srpske i propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske koji regulišu finansijsko izvještavanje mikrokreditnih društva.

Osnove vrednovanja i sastavljanja finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji Društva su sastavljeni po načelu nabavne vrijednosti (istorijskog troška), kao što je dalje opisano u računovodstvenim politikama.

Istorijski trošak je generalno zasnovan na fer vrijednosti naknade plaćene u zamjenu za robu i usluge.

Fer vrijednost je cijena koju bi primili od prodaje imovine ili platili za prenos obaveza u uobičajenoj transakciji između tržišnih učesnika na dan vrednovanja, bez obzira da li je ta cijena direktno provjerljiva ili procijenjena korišćenjem drugih tehnika vrednovanja. Prilikom procjenjivanja fer vrijednosti imovine ili obaveza, Društvo uzima u obzir one karakteristike imovine ili obaveza koje bi uzeli u obzir i drugi učesnici na tržištu prilikom određivanja cijene imovine ili obaveza na datum vrednovanja.

Društvo je u propisanom roku, na način definisan Pravilnikom o sadržini i formi finansijskih izvještaja za banke i druge organizacije ("Službeni glasnik RS", broj 62/16), kao i Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca izvještaja o promjenama na kapitalu ("Službeni glasnik RS", broj 63/16) sastavilo obrasce finansijskih izvještaja.

Društvo je prilikom sastavljanja bilansa tokova gotovine koristilo direktni metod izvještavanja o tokovima gotovine.

Funkcionalna valuta i valuta prezentacija

Iznosi u priloženim finansijskim izvještajima su izraženi u Konvertibilnim markama (BAM) koja predstavlja funkcionalnu i zvaničnu izvještajnu valutu u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika

Prihodi i rashodi

Prihodi i rashodi po osnovu kamata, ostali prihodi i ostali rashodi poslovanja se knjiže po načelu uzročnosti prihoda i rashoda.

Prihodi i rashodi od kamata iskazuju se u bilansu uspjeha za sve instrumente koji donose kamatu po načelu obračunatih kamata primjenom metode efektivne kamatne stope, odnosno po stopi koja diskontuje procijenjene novčane tokove na neto sadašnju vrijednost tokom trajanja ugovora. Naknade za odobravanje kredita se razgraničavaju i amortizuju u toku trajanja, po metodi efektivne kamatne stope.

Preračunavanje strane valute

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u Konvertibilne marke po zvaničnom kursu koji je važio na dan poslovne promjene. Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u Konvertibilne marke po zvaničnom kursu koji je važio na taj dan. Potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u Konvertibilne marke po zvaničnom kursu na dan bilansa stanja. Kursne razlike, nastale kao rezultat preračunavanja, knjižene su u korist prihoda ili na teret rashoda.

Stalna sredstva i nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina su sredstva koja se mogu identifikovati kao nemonetarna i bez fizičkog obilježja. Kao nematerijalna ulaganja priznaju se i podliježu amortizaciji nematerijalna ulaganja koja ispunjavaju uslove propisane MRS 38 Nematerijalna ulaganja. Ukoliko nematerijalno ulaganje ne ispunjava uslove iz stava 2. ovog člana priznaje se na teret rashoda perioda u kome je nastalo. Početno mjerenje nematerijalnih ulaganja vrši se po nabavnoj vrednosti ili cijeni koštanja .

Naknadno mjerenje nakon početnog priznavanja nematerijalnih ulaganja vrši se po troškovnom modelu iz MRS 38 Nematerijalna ulaganja, odnosno po nabavnoj vrijednosti ili cijeni koštanja, umanjenoj za ispravke vrednosti po osnovu akumulirane amortizacije i imparitetnih gubitaka zbog obezvređenja imovine.

Nematerijalnu imovinu Društva čini softver .

Prilikom obračuna amortizacije nematerijalne imovine koristiće se vijek trajanja i stope amortizacije propisane Pravilnikom o popisu (gdje je navedena nomenklatura za amortizaciju materijalne i nematerijalne imovine).

Obračun amortizacije vrši se od početka narednog mjeseca u odnosu na mjesec kada je nematerijalno sredstvo stavljeno u upotrebu.

Osnovicu za obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja čini nabavna vrijednost, odnosno cijena koštanja umanjena za preostalu (rezidualnu) vrijednost.

Preostala vrijednost nematerijalnih ulaganja smatra se jednakom nuli, osim kada:

- 1.) postoji ugovorna obaveza trećeg lica da otkupi nematerijalno sredstvo na kraju njegovog preostalog vijeka trajanja, ili
- 2.) za to nematerijalno sredstvo, odnosno ulaganje postoji aktivno tržište na kojem se može odrediti preostala vrijednost i to tržište će trajati i na kraju vjeka tog nematerijalnog sredstva, odnosno ulaganja.

Naknadni izdatak koji se odnosi na nematerijalno ulaganje nakon njegove nabavke ili završetka uvećava vrijednost nematerijalnog ulaganja ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo,

Naknadni izdatak koji ne zadovoljava prethodne uslove iskazuje se kao trošak poslovanja u periodu u kojem je nastao.

Za naknadni izdatak koji uvećava vrednost nematerijalnog ulaganja koriguje se i nabavna vrijednost.

Amortizacija

Amortizacija osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja se obračunava na nabavnu vrijednost na početku godine, kao i na osnovna sredstva i nematerijalna ulaganja stavljena u upotrebu tokom godine, primjenom proporcionalnog metoda.

Procijenjeni korisni vijek upotrebe koje je služio kao osnova za obračun amortizacije i primjenjene stope u poslovnoj 2022. godini su bile sljedeće:

Naziv	stope %
Nepokretnosti i postrojenja	3%
Nematerijalna sredstva, osim softvera	10%
Kompjuteri, informacioni sistem, softver i server	40%
Oprema i ostala sredstva	20%

Umanjenje vrijednosti stalne imovine

Na svaki datum bilansa stanja Društvo preispituje knjigovodstvene iznose svoje materijalne imovine da bi utvrdilo postoje li nagovještaji da je došlo do gubitaka usljed umanjenja vrijednosti navedene imovine. Ako postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknadiivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak nastao umanjenjem. Ako nije moguće procijeniti nadoknadiivi iznos pojedinog sredstva, Društvo procjenjuje nadoknadiivi iznos jedinice koja generiše novac, a kojoj to sredstvo pripada.

Nadoknadiiva vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo. Ako je procijenjen nadoknadiivi iznos sredstva (ili jedinice koja generiše novac) manji od knjigovodstvenog iznosa, onda se knjigovodstveni iznos tog sredstva (ili jedinice koja generiše novac) umanjuje do nadoknativog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod.

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstveni iznos sredstva (jedinice koja generiše novac) povećava se do revidiranog procijenjenog nadoknadivog iznosa tog sredstva, pri čemu veća knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama nije bilo priznatih gubitaka na tom sredstvu (jedinici koja generiše novac) usljed umanjenja vrijednosti. Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje kao prihod, osim ako se predmetno sredstvo ne iskazuje po procijenjenoj vrijednosti, u kojem slučaju se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povećanje usljed revalorizacije.

Finansijska imovina

Sva finansijska imovina se priznaje, odnosno prestaje se priznavati na datum trgovanja kad je kupoprodaja finansijskog sredstva definisana ugovorenim datumom isporuke finansijskog sredstva u rokovima utvrđenim prema konvencijama na predmetnom tržištu, i inicijalno je mjerena po fer vrijednosti, uključujući transakcione troškove. Finansijska imovina se klasifikuje u sljedeće kategorije: krediti i potraživanja, finansijska imovina raspoloživa za prodaju, finansijska imovina koja se drži do dospelosti, i finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Klasifikacija zavisi od prirode i svrhe finansijske imovine, i određena je u trenutku inicijalnog priznavanja i rukovodstvo Društva preispituje tu klasifikaciju na svaki datum izvještavanja.

Metoda efektivne kamatne stope

Metoda efektivne kamatne stope je metoda obračuna amortizovanog troška finansijske imovine i raspoređivanja prihoda od kamata tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje buduća novčana primanja kroz očekivani vijek trajanja finansijske imovine, ili gdje je to moguće, kraćeg perioda.

Prihodi se priznaju na bazi efektivne kamate stope za dužničke instrumente, izuzev za one koji su iskazani po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju sastoji se od investicije u instrumente kapitala preduzeća i ostalih pravnih lica čije se akcije kotiraju na aktivnom tržištu i vode se po fer vrijednosti na kraju svakog izvještajnog perioda. Ulaganja za koja nije moguće realno utvrditi fer vrijednost, se mjere po trošku. Dobici i gubici koji nastaju zbog promjene fer vrijednosti direktno utiču na kapital, odnosno na revalorizacione rezerve od investicija, sa izuzetkom umanjenja za imparitetne gubitke, kamate obračunate koristeći metod efektivne kamatne stope i dobit ili gubitak na monetarnu imovinu od kursnih razlika, koji se direktno priznaju u dobitak ili gubitak perioda. Kada se takva imovina prodaje, ili je izložena trajnom smanjenju vrijednosti, kumulativna dobit ili gubitak prethodno ostvaren u revalorizacionim rezervama za ulaganja je uključen u prihode i rashode perioda.

Fer vrijednost finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju izraženih u stranoj valuti se određuje u toj valuti i preračunava se po važećoj kursnoj stopi na dan izvještaja o finansijskom položaju. Promjena u fer vrijednosti koja se može pripisati promjenama kursa i koja rezultira promjeni amortizovanog troška sredstva, priznaje se u bilansu uspjeha, dok se ostale promjene priznaju kao promjene u kapitalu.

Dati krediti i potraživanja

Dati krediti i ostala potraživanja sa fiksnim ili utvrdim plaćanjima koja ne kotiraju na aktivnom tržištu, mogu se klasifikovati kao krediti i potraživanja. Krediti i potraživanja se mjere po amortiziranom trošku koristeći metod efektivne kamatne stope umanjen za umanjenje vrijednosti. Prihod od kamate se priznaje primjenom efektivne kamatne stope.

Gotovinski ekvivalenti i gotovina

Gotovinski ekvivalenti i gotovina uključuju gotovinu u blagajni, depozite kod komercijalnih banaka, kao i visoko likvidna sredstva koja se mogu brzo konvertovati u poznate iznose gotovine, uz beznačajan rizik od promjene vrijednosti.

Umanjenja finansijske imovine

Finansijska imovina, osim imovine iskazane po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, procijenjena je za indikatore umanjenja na svaki datum izvještaja o finansijskom položaju. Finansijska imovina je umanjena tamo gdje je dokazano da su, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijske imovine, procijenjeni budući novčani tokovi investicije izmijenjeni.

Za akcije koje ne kotiraju na berzi, a klasifikovane su kao raspoložive za prodaju, značajan ili produžen pad u fer vrijednosti vrijednosnog papira ispod njegovog troška smatra se objektivnim dokazom umanjenja.

Za svu ostalu finansijsku imovinu, uključujući otkupive hartije od vrijednosti klasifikovane kao raspoložive za prodaju, i potraživanja po finansijskom zajmu, objektivni dokaz umanjenja može uključiti:

- značajne finansijske teškoće izdavaoca ili korisnika; ili
- propust ili delinkvencija u otplati kamate ili glavnice; ili
- mogućnost da će dužnik doći u stečaj ili finansijsku reorganizaciju.

Za određene kategorije finansijske imovine, kao što su potraživanja za plasirane kredite, sredstva za koja je procijenjeno da nisu umanjena, pojedinačno se naknadno procjenjuju za umanjenje na kolektivnoj osnovi. Objektivni dokaz umanjenja portfolia potraživanja mogao bi uključiti prethodno iskustvo Društva u naplati, kašnjenje u naplati nakon perioda dospeljeća, kao i promjene u nacionalnim ili lokalnim ekonomskim uslovima koji su u uzajamnoj vezi sa neizvršenjem potraživanja.

Za finansijsku imovinu iskazanu po amortizovanom trošku, iznos umanjenja je razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova, diskontovanih koristeći originalnu efektivnu kamatnu stopu finansijskog sredstva.

Knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine je umanjena za gubitke direktno za svu finansijsku imovinu, osim za potraživanja gdje je knjigovodstvena vrijednost umanjena kroz upotrebu rezervacija za umanjenje vrijednosti. Kada nije moguće naplatiti potraživanja od kupaca, onda su ista otpisana na teret rezervacije za umanjenje vrijednosti. Naknadni povrat iznosa koji su prethodno otpisani se oprihoduje u korist rezervacije za umanjenje vrijednosti. Promjene u knjigovodstvenoj vrijednosti rezervacije za umanjenje vrijednosti evidentiraju se u bilansu uspjeha.

Sa izuzetkom hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju, ako se, u narednom periodu, iznos gubitaka od umanjenja vrijednosti smanji, i to smanjenje se odnosi na događaj koji je nastao nakon što je umanjenje priznato, prethodno priznat gubitak umanjenja može se priznati kroz bilans uspjeha u mjeri koja neće rezultovati knjigovodstvenim iznosom većim nego što bi bio amortizovani trošak da nije došlo do priznavanja umanjenja vrijednosti na datum kada je umanjenje vrijednosti ispravljeno.

Što se tiče hartija od vrijednosti - ulaganja raspoloživih za prodaju, gubici od umanjenja prethodno priznati kroz bilans uspjeha se ne poništavaju kroz bilans uspjeha. Bilo koje uvećanje u fer vrijednosti nakon gubitka umanjenja je priznato direktno u kapital.

Prestanak priznavanja finansijske imovine

Društvo će prestati priznavati finansijsku imovinu samo kada ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu; ili ako prenese finansijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstva na drugi subjekt. Ako Društvo ne prenese niti zadrži suštinski sve rizike i povrate od vlasništva i zadrži kontrolu nad finansijskom imovinom, Društvo nastavlja da priznaje finansijsku imovinu.

Finansijske obaveze

Finansijske obaveze obuhvataju dugoročne i kratkoročne obaveze iz poslovanja i ostale obaveze.

Finansijske obaveze se inicijalno priznaju u iznosu primljenih sredstava. Nakon početnog priznavanja finansijske obaveze se mjere u iznosu po kome je obaveza početno priznata umanjena za otplate glavnice, uvećana za iznose kapitalizovanih kamata i umanjena za bilo koji otpis odobren od strane povjerioca. Finansijske obaveze su iskazane po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem efektivne kamatne stope. Obaveze po osnovu kamata na finansijske obaveze se evidentiraju na teret finansijskih rashoda u periodu na koji se odnose i prikazuju u okviru ostalih kratkoročnih obaveza.

Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada Društvo ispuni obavezu ili kada je obaveza plaćanja, predviđena ugovorom, ukinuta ili istekla.

Beneficije zaposlenih

U skladu sa domaćim propisima, Društvo je obavezno da uplaćuje doprinose državnim fondovima za socijalnu zaštitu i penziono osiguranje koji se obračunavaju primjenom specifičnih, zakonom propisanih stopa. Ovi doprinosi knjiže se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

U skladu sa propisima u Republici Srpskoj i Brčko Disktriktu, pri odlasku u penziju zaposleni ostvaruju pravo na isplatu otpremnine u visini tri prosječne mjesečne plate ili tri prosječne plate isplaćene u Društvu u periodu od protekla tri mjeseca, u zavisnosti od toga šta je za zaposlenog povoljnije. Ovi troškovi knjiže se na teret troškova u periodu na koji se odnose. Društvo nema definisane beneficije zaposlenih po osnovu jubilarnih nagrada.

Na osnovu IAS 19 "Primanja zaposlenih" zahtijeva se obračun i ukalkulisavanje sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenih na otpremnine.

Troškovi vezani za naknade prilikom odlaska u penziju utvrđuju se korišćenjem metoda projektovanih jedinica kreditiranja, sa aktuarskim odmjeravanjem koje se vrši na dan bilansa stanja.

Porezi i doprinosi

Tekući porez na dobit

Tekući porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit. Tekući porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava primjenom propisane poreske stope od 10% na osnovicu utvrđenu poreskim bilansom, koju predstavlja iznos dobiti prije oporezivanja po odbitku efekata usklađivanja prihoda i rashoda, a u skladu sa poreskim propisima Republike Srpske.

Poreski propisi Republike Srpske predviđaju mogućnost umanjenja poreske osnovice za iznose ulaganja u nekretnine, postrojenja i opremu za obavljanje vlastite proizvodne djelatnosti i za iznose plaćenog poreza na dohodak i doprinosa na lična primanja za više od 30 novozaposlenih radnika na kraju poslovne godine.

Poreski propisi Republike Srpske ne predviđaju mogućnost da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povrat poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Dana 1. januara 2017. godine stupio je na snagu novi Zakon o porezu na dobit. Novim Zakonom nije promijenjena stopa poreza na dobit, a rukovodstvo Društva smatra da pojedine izmjene, koje se odnose na utvrđivanje poreske osnovice neće imati materijalno značajan uticaj na finansijske izvještaje Društva.

Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizišle iz razlike između poreske osnove potraživanja i obaveza u bilansu stanja i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na dan bilansa stanja ili poreske stope koje su nakon tog dana stupile na snagu, koriste se za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobitak. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska potraživanja se priznaju za sve odbitne privremene razlike i efekte poreskih gubitaka i poreskih kredita, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporezivi dobitak od kojeg se prenijeti poreski gubitak i krediti mogu umanjiti.

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata predstavljaju plaćanja prema važećim republičkim i opštinskim propisima radi finansiranja raznih komunalnih i republičkih potreba. Ovi porezi i doprinosi uključeni su u okviru ostalih poslovnih rashoda.

4. Značajne računovodstvene procjene

Prezentacija finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentovane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, a budući stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa.

Procjene i pretpostavke se stalno preispituju. Izmjene knjigovodstvenih procjena priznaju se u periodu izmjene ukoliko se odnose samo na taj period ili u periodu izmjene i u budućim periodima ukoliko izmjena utiče na tekući i buduće periode.

Osnovne pretpostavke koje se odnose na buduće događaje i ostale značajne izvore neizvjesnosti pri davanju procjene na dan izvještaja o finansijskom položaju - bilansa stanja, koja nose rizik sa mogućim ishodom u materijalno značajnim korekcijama sadašnje vrijednosti sredstava i obaveza u narednoj finansijskoj godini, predstavljene su u narednom tekstu:

Procijenjeni korisni vijek osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja

Određivanje korisnog vijeka opreme je zasnovano na istorijskom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i predviđenim tehnološkim napretkom i promjenama ekonomskih i industrijskih faktora. Adekvatnost procijenjenog preostalog korisnog vijeka opreme se analizira godišnje ili gdje god postoji indicija o značajnim promjenama određenih pretpostavki.

Obezvredjenje vrijednosti sredstava

Na dan bilansa stanja rukovodstvo Društva analizira vrijednosti sredstava prikazanih u finansijskim izvještajima. Ukoliko postoji indicija da za neko sredstvo postoji obezvredjenje, nadoknadi iznos tog sredstva se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvredjenja. Ukoliko je nadoknadi iznos nekog sredstva procijenjen kao niži od vrijednosti iskazane u finansijskim izvještajima, vrijednost sredstva iskazanog u finansijskim izvještajima se smanjuje do svoje nadoknade vrijednosti.

Ispravka vrijednosti potraživanja

Društvo obračunava obezvredjenje stavki aktive na osnovu procjene rukovodstva o njihovoj vjerovatnoj nenaplativosti, a na osnovu interne metodologije usaglašene sa zahtjevima IAS 39, kao i propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

Fer vrijednost

Poslovna politika Društva je da objelodani informacije o pravičnoj vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. U Republici Srpskoj ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta.

Rukovodstvo Društva vrši procjenu rizika i, u slučajevima kada se ocijeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrijednosti. Po mišljenju rukovodstva Društva, iznosi u ovim finansijskim izvještajima odražavaju vrijednost koja je, u datim okolnostima, najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

Opšta rezervisanja

Pod opštim rezervama za kreditne gubitke svrstavaju se rezervisanja po osnovu ispravke vrijednosti glavnice plasmana razvrstanih u kategoriju rizičnosti 1 -5 (2-100%).

Pod opštim rezervama za stavke ostale aktive, osim kredita svrstavaju se rezervisanja po osnovu ispravke vrijednosti potraživanja za kamatu i naknadu, u iznosu 100% vrijednosti dospjele, nenaplaćene kamate i naknade.

Posebna rezervisanja

Evidentiranje posebnih rezervisanja vrši se u skladu sa Upustvom za knjigovodstveno evidentiranje rezervisanja i drugih potraživanja te izvještajno prikazivanje razlika po MSFI i Odlukama Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

U primjeni ove Odluke, potraživanja koja su razvrstana u kategoriju rizičnosti 6 (100%) svrstavaju se u posebna rezervisanja.

Obračun visine rezervisanja

Obračun visine rezervisanja za očekivane kreditne gubitke vrši se u skladu sa propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske. Pri obračunu očekivanih kreditnih gubitaka Društvo koristi stope propisane Odlukom Agencije za bankarstvo Republike Srpske i vrši pojedinačne procjene naplativosti plasmana i potraživanja.

Propisane stope definisane Odlukom Agencije za bankarstvo Republike Srpske su u nastavku:

Kategorija	Dani kašnjenja	Stopa ispravke vrijednosti neotplaćenog iznosa kredita
1	1 – 15 dana	2%
2	16 – 30 dana	15%
3	31 – 60 dana	50 %
4	61 – 90 dana	80 %
5	91 – 180 dana	100 %
6	preko 180 dana	Otpis

Prema navedenim danima kašnjenja i stopama rezervisanja/ispravke vrijednosti u ovoj Odluci Agencije za bankarstvo Republike Srpske, plasmani se klasifikuju u kategorije:

Brojanje dana kašnjenja se vrši prema rati koja je u najdužem kašnjenju.

Rezervisanja se rade automatski, po svakoj kreditnoj partiji koja je u kašnjenju, a prema broju dana kašnjenja, na svaki obračunski dan (svaki zadnji dan u mjesecu), razvrstavanjem izloženosti u kategoriju rizičnosti (kategorije definisane od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske).

Svakog zadnjeg dana u mjesecu vrši se arhiviranje izloženosti – arhivira se automatski obračunato rezervisanje koje je korigovano ručno u skladu sa definisanim korekcijama.

U obračunu (izvještaj “ izloženost“) ostaju dani kašnjenja i kategorija ručno dodjeljena.

Društvo vrši ručno korigovanje automatski izračunate kategorije kategorije rizičnosti i to:

1. U slučaju kada je korisnik kredita preminuo:
 - Bez obzira na broj dana kašnjenja, za kreditne partije čiji je korisnik preminuo, a kreditna partija je osigurana za slučaj smrti korisnika kredita, kreditna partija se proglašava dospelom u cijelosti, prenosi se na obračunske kredite (sa anuitetnih) i dodjeljuje joj se kategorija rizika 1 (ispravka glavnice 2%). Razlog za ovu ručnu klasifikaciju je u činjenici da Društvo u ovim slučajevima nije izloženo kreditnom riziku, jer je ukupna nenaplaćena glavnica u trenutku smrti korisnika kredita osigurana.
 - Bez obzira na broj dana kašnjenja, za kreditne partije čiji je korisnik preminuo, a kreditna partija nije osigurana za slučaj smrti korisnika kredita, u trenutku pokretanja tužbe kreditna partija se proglašava dospelom u cijelosti i dodjeljuje joj se kategorija rizika 6 (ispravka glavnice 100%).
2. U slučaju kada PIO nije izvršio obustavu kredita
 - Kreditne partije kod kojih uplata anuiteta ide redovno ali je Fond PIO aktivirao administrativnu zabranu sa kašnjenjem (bez upliva i volje korisnika kredita), kreditnoj partiji se dodjeljuje kategorija rizika 1 (ispravka glavnice 2%). Razlog za ovu ručnu klasifikaciju je u činjenici da Društvo u ovim slučajevima nije izloženo kreditnom riziku, jer Fond PIO nakon aktiviranja administrativne zabrane izvršava obustave svih ugovorenih anuiteta, bez obzira na zakašnjenje u aktivaciji prve rate.
 - Bez obzira na broj dana kašnjenja, za kreditne partije čiji je korisnik izgubio pravo na penziju, u trenutku pokretanja tužbe, kreditna partija se proglašava dospelom u cijelosti i dodjeljuje joj se kategorija rizika 6 (ispravka glavnice 100%).
3. U slučaju kada se eliminiše rizik naplate Društvo vrši ručno korigovanje (smanjenje) kategorije rizičnosti :
 - kada drugo lice preuzme kredit ili
 - Društvo procjeni da je eliminisan rizik naplate

Za svaku ručnu korekciju mora biti priloženo obrazloženje. Otpis potraživanja i isknjižavanje iz poslovnih knjiga se vrši na osnovu odluke organa upravljanja.

Kredit koji je prolongiran i restrukturan ili na neki drugi način izmjenjen zbog kašnjenja u otplati Društvo će zadržati sa istom stopom rezervisanja najmanje jedan izvjestajni period.

5. Prihod i rashodi od kamata po osnovu kredita, depozita i HOV sa ugovorenom zaštitom od rizika

Prihod i rashodi od kamata po osnovu kredita

a) Prihod po osnovu kamate	2022. u KM	2021. u KM
Prihodi kamata od plasmana sa dospijećem 1. godine	51.425	45.777
Prihodi kamata od plasmana sa dospijećem 2. godine	264.796	217.600
Prihodi kamata od plasmana sa dospijećem 3. godine	219.647	214.332
Prihodi kamata od plasmana sa dospijećem 4. godine	220.091	222.796
Prihodi kamata od plasmana sa dospijećem 5. godine	779.249	716.198
Ukupno prihodi po osnovu kamate:	1.535.208	1.416.703

Prihodi po osnovu kamata u 2022. godini iskazani su u ukupnom iznosu od 1.535.208 KM (u 2021. godini iznosili su 1.416.703 KM) i odnose se na kamate po osnovu plasiranih kredita komitentima sa periodom otplate od 3 mjeseca do 60 mjeseci i nominalnom kamatnom stopom od 0% do 15,99%.

b) Rashodi kamata	2022. u KM	2021. u KM
Trošak kamate BPŠ Banka a.d. Banja Luka	58.423	44.685
Trošak kamate Nova banka a.d. Banja Luka	45.329	48.475
Trošak kamate Brčko gas osiguranje d.d. Brčko	51.274	37.593
Trošak kamate overdraft- Nova banka a.d. Banja Luka	11.429	13.678
Ukupno rashodi po osnovu kamate:	166.455	144.431

Rashodi po osnovu kamata u 2022. godini iskazani su u iznosu od 166.455 KM (u 2021 godini iznosili su 144.431 KM) i odnose se na rashode kamata po osnovu primljenih kredita (veza napomena 13).

6. Prihodi i rashodi po osnovu naknada i provizija

a) Prihodi po osnovu naknada i provizija	2022. u KM	2021. u KM
Naknada za obradu kreditnog zahtjeva	334.143	326.047
Naknada za vođenje mikrokredita	32.434	73.006
Ukupno prihodi po osnovu naknada i provizija:	366.577	399.053

b) Rashodi po osnovu naknada i provizija	2022. u KM	2021. u KM
Rashodi naknada i provizija u domaćoj valuti	26.738	23.135
Rashodi naknada i provizija u stranoj valuti	260	279
Ostale naknade i provizije	55	-
Ukupno rashodi po osnovu naknada i provizija:	27.053	23.414

7. Troškovi bruto zarada i bruto naknada zarada

Troškovi bruto zarada i bruto naknada zarada	2022. u KM	2021. u KM
Troškovi za neto zarade	240.204	227.333
Troškovi poreza na zarade	31.538	25.195
Troškovi doprinosa na zarade	112.914	114.952
Troškovi doprinosa na zapošljavanje invalida	389	374
Troškovi doprinosa za internu reviziju	8.556	7.954
Ukupno troškovi zarada i bruto naknada zarada:	393.601	375.808

Troškovi bruto zarada i bruto naknada zarade u 2022. godini iznose 393.601 KM (u 2021. godini iznose 375.808 KM), a odnose se na zarade i naknade zarada 19 lica.

8. Troškovi proizvodnih usluga

Troškovi proizvodnih usluga	2022. u KM	2021. u KM
Troškovi telefona i interneta	18.890	19.349
Troškovi otpremanja pošte	582	446
Trošak održavanja čistoće	108	132
Trošak reklame	24.039	3.412
Trošak zakupa	75.201	72.700
Troškovi obezbjeđenja objekta	9.828	9.008
Troškovi reklame, reklamnog materijala i oglašavanja	46.965	43.343
Troškovi korištenja autoputa	599	857
Troškovi održavanja softvera	7.604	7.604
Troškovi tekućeg održavanja	6.511	4.967
Naknada za pristup CRK	222	269
Ukupno troškovi proizvodnih usluga:	190.549	162.087

9. Tekući i odloženi porez na dobit

Tekući porez na dobit	2022. u KM	2021. u KM
Dobitak/ (gubitak) prije oporezivanja	1.017.952	980.837
Korekcija za poreske svrhe	1.813	1.274
Poreski dobitak/(gubitak)	1.019.765	982.111
Neto poreska osnovica	1.019.765	982.111
Ukupno porez na dobit iskazan u bilansu uspjeha:	101.976	98.211

10. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti	31. 12. 2022. u KM	31. 12. 2021. u KM
Transakcioni račun	88.144	45.154
Gotovina u blagajni	128.875	147.519
Ostala potraživanja u domaćoj valuti	5.383	9.649
Ukupno gotovina i gotovinski ekvivalenti:	222.402	202.322

11. Dati krediti

Dati krediti	31.12.2022. u KM	31.12.2021. u KM
Potraživanja krediti za ugovorenim zaštitom od rizika - dospijeće 1 godina, stanovništvo	796.677	729.851
Potraživanja krediti za ugovorenim zaštitom od rizika - dospijeće 2 godine, stanovništvo	1.871.979	1.526.761
Potraživanja krediti za ugovorenim zaštitom od rizika - dospijeće 3 godine, stanovništvo	1.446.365	1.311.666
Potraživanja krediti za ugovorenim zaštitom od rizika - dospijeće 4 godine, stanovništvo	1.352.027	1.430.079
Potraživanja krediti za ugovorenim zaštitom od rizika - dospijeće 5 godine, stanovništvo	5.015.494	4.829.848
Nedospjeli plasmani	10.482.542	9.828.205
Dospjeli plasmani	22.929	19.354
Bruto vrijednost kredita	10.505.471	9.847.559
<i>Ispravka vrijednosti glavnice kredita</i>	<i>(32.616)</i>	<i>(29.046)</i>
Ukupno dati krediti	10.472.855	9.818.513

Stanje datih kredita stanovništvu (penzionerima korisnicima penzije Fonda PIO RS) sa ugovorenim zaštitom od rizika iznosi 10.472.855 KM. Društvo svojim komitentima odobrava kredite na period od 3 do 60 mjeseci, sa nominalnom kamatnom stopom od 0% do 15,99%.

12. Ostali plasmani i AVR

Ostali plasmani i AVR	31.12.2022. u KM	31.12.2021. u KM
Potraživanja za nedospjelu kamatu	88.020	82.643
Razgraničeni ostali troškovi	-	33
Razgraničeni ostali troškovi – osiguranje	14.509	1.177
Razgraničeni ostali troškovi- zakup Banjaluka	-	6.523
Ukupno ostali plasmani i AVR:	102.529	90.376

Potraživanja za nedospjelu kamata na dan 31.12.2022. godine u iznosu od 88.020 KM odnose se na obračunatu kamatu u period od 11.12.2022. godine do 31.12.2022. godine.

13. Obaveze po osnovu kredita u domaćoj valuti

a) Obaveze po osnovu kredita	31.12.2022. u KM	31.12.2021. u KM
Primljeni zajam – Brčko gas osiguranje d.d. Brčko Distrikt BiH (veza napomena 17)	1.145.000	1.400.000
Primljeni zajam- Brčko gas d.o.o. Brčko (veza napomena 17)	500.000	-
Overdraft minus po računu -Nova banka a.d.Banja Luka	634.252	391.521
Ukupno obaveze po osnovu kredita u domaćoj valuti:	2.279.252	1.791.521

Društvo je na dan 01.11.2021. godine zaključilo Ugovor o kreditu sa Brčko gas osiguranje d.d. Brčko Distrikt BiH u iznosu od 200.000 KM, periodom otplate 48 mjeseci i kamatnom stopom 2,95%. Tokom 2022. godine Društvo je zaključilo novi ugovor o zajmu sa Brčko gas osiguranje d.d. Brčko Distrikt BiH u iznosu od 995.000 KM, period otplate 60 mjeseci i kamatnom stopom 2,95%.

Društvo je na dan 05.12.2022. godine zaključilo Ugovor o zajmu sa Brčko gas d.o.o. Brčko Distrikt BiH u iznosu od 500.000 KM, period otplate 12 mjeseci i kamatnom stopom 3,00%.

Na dan 31.12.2022. godine Društvo ima zaključen ugovor o overdraft kreditu sa Novom bankom a.d. Banja Luka u iznosu od 1.500.000KM, period otplate 12 mjeseci i kamatnom stopom 2,90%, iz Ugovora o okvirnom plasmanu zaključenog dana 13.05.2022. godine u iznosu 5.000.000 KM i rokom otplate 60 mjeseci.

b) Obaveze po osnovu kredita sa ugovorenim zaštitom od rizika u domaćoj valuti	31.12.2022. u KM	31.12.2021. u KM
Primljeni dugoročni krediti – BPŠ Banka a.d. Banja Luka	1.361.991	2.276.566
Primljeni dugoročni kredit – Nova banka a.d. Banja Luka	2.303.384	747.137
Ukupno obaveze po osnovu kredita u domaćoj valuti:	3.665.375	3.023.703

Ugovor o dugoročnom kreditu za obrtna sredstva Društvo je dana 05.11.2021 godine zaključilo sa BPŠ Bankom a.d. Banja Luka u iznosu od 700.000 KM, rokom otplate 32 mjeseca i kamatnom stopom 3%.

Društvo je u toku 2021 godine zaključilo dva ugovora o dugoročnom kreditu u pojedninačnim iznosima od 1.000.000 KM sa BPŠ Bankom a.d. Banja Luka, rokom otplate 36 mjeseca i kamatnom stopom 3%.

Dana 13.05.2022. godine Društvo je zaključilo okvirni Ugovor o plasmanima sa Novom bankom a.d. na iznos od 5.000.000 KM, sa rokom otplate od 60 mjeseci.

Iz Ugovora o okvirnom plasmanu Društvo je u toku 2022. godine zaključilo dva Ugovora sa Novom bankom a.d. u iznosu od 2.000.000 KM, period otplate 59 mjeseci i kamatnom stopom 3,5% i u iznosu od 500.000 KM, period otplate 54 mjeseca i kamatnom stopom 3,5%.

14. Ostale obaveze i PVR

Ostale obaveze i PVR	31.12.2022. u KM	31.12.2021. u KM
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada	21.876	20.475
Ostale obaveze u domaćoj valuti, osim obaveza za poreze i doprinose	50.377	49.148
Obaveze za poreze i doprinose, osim tekućih i odloženih obaveza za porez na dobit	12.588	12.085
Obaveze za porez na dobit	11.950	20.320
PVR u domaćoj valuti	13.129	-
Ukupno ostale obaveze i PVR:	109.920	102.028

15. Kapital

Kapital	31.12.2022. u KM	31.12.2021. u KM
Udio Brčko gas osiguranje d.d. Brčko Distrikt BiH	1.550.000	1.550.000
Udio Brčko gas d.o.o. Brčko Distrikt BiH	1.250.000	1.250.000
Siniša Kojić	300.000	300.000
Zakonske rezerve	126.168	82.037
Dobit tekuće godine	915.976	882.626
Dobit ranijih godina	598.801	1.134.057
Ukupno kapital:	4.740.945	5.198.720

16. Vanbilansa aktiva/pasiva

Društvo na dan 31.12.2022. godine po osnovu vanbilansne aktive/pasive iskazalo je iznos od 3.700.373 KM po osnovu nepovučenih sredstava iz okvirnog ugovora o kreditu zaključenog sa Bankom poštanska štedionica a.d. Banja Luka u iznosu od 1.638.009 KM i okvirni ugovor zaključen sa Novom bankom a.d. Banja Luka u iznosu od 2.062.364 KM.

17. Transakcije sa povezanim licima

	31.12.2022. u KM	31.12.2021. u KM
Bilans uspjeha		
Rashodi:		
Rashodi po osnovu kamate na zajam:		
- Brčko gas osiguranje d.d. Brčko Distrikt BiH	50.274	37.593
- Brčko gas d.o.o. Brčko Distrikt BiH	1.000	-
Rashodi po osnovu osiguranja imovine i lica:		
- Brčko gas osiguranje d.d. Brčko Distrikt BiH	7.227	3.480
Rashodi po osnovu zakupa:		
- Brčko gas d.o.o. Brčko Distrikt BiH	2.808	2.808
Ukupno:	61.310	43.882
Bilans stanja		
Pasiva:		
Obaveze po osnovu zajma:		
- Brčko gas osiguranje d.d. Brčko Distrikt BiH	1.145.000	1.400.000
- Brčko gas d.o.o. Brčko Distrikt BiH	500.000	-
Obaveze po osnovu zakupa:		
- Brčko gas d.o.o. Brčko Distrikt BiH	702	468
Obaveze prema dobavljačima-redovno osiguranje:		
- Brčko gas osiguranje d.d. Brčko Distrikt BiH	1.071	-
Obaveze po osnovu naplate polisa:		
- Brčko gas osiguranje d.d. Brčko Distrikt BiH	30.562	28.156
Razgraničena obaveza za osiguranje hipoteke:		
- Brčko gas osiguranje d.d. Brčko Distrikt BiH	13.129	-
Ukupno:	1.690.464	1.428.624

18. Finansijski instrumenti

Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja kapitalom je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi sa svojim poslovanjem u neograničenom periodu u predvidivom budućnosti, kako bi očuvalo optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala, a osnivaču obezbijedi prinos na kapital.

Struktura kapitala Društva sastoji se od neto zaduženosti (obaveze po kredita umanjene za iznos gotovine i gotovinskih ekvivalenata) i kapitala Društva, a koji uključuje udjele, rezerve, kao i akumulirani dobitak. Ne postoje nikakvi eksterno nametnuti zahtjevi po pitanju adekvatnosti kapitala Društva, izuzev zahtjeva da minimalan iznos osnovnog kapitala koji Društvo mora imati po Zakonu o mikrokreditnim društvima („Sl. glasnik RS“ 64/06 i 116/11) bude, uplaćen u novcu i da iznosi minimalno 500.000KM.

Lica koja kontrolišu finansije na nivou Društva ispituju strukturu kapitala na godišnjem nivou. Ciljevi Društva prilikom upravljanja kapitalom, koji je mnogo šira kategorija od "kapitala" iskazanog u bilansu stanja, su sljedeći:

- Usaglasiti se sa zahtjevima u vezi sa kapitalom koji su propisani od strane regulatora na tržištu mikrokreditnih društava Republike Srpske;
- Osigurati da je Društvo u mogućnosti nastaviti sa neograničenim vijekom poslovanja da bi moglo obezbijediti povrat osnivaču, kao i koristi ostalim učesnicima na tržištu ; i
- Održavati jaku kapitalnu osnovu koja će podržati razvoj poslovanja Društva

Od Društva se očekuje da održava odnos duga i kapitala. Pokazatelji solventnosti su kao što slijedi:

	31.12.2022. u KM	31.12.2021. u KM
Zaduženost	5.944.627	4.815.224
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	(222.402)	(202.322)
	5.722.225	4.612.902
Kapital	4.740.945	5.198.720
Omjer neto duga i kapitala	83%	89%

Tržišni rizik

Usljed svojih aktivnosti Društvo nije izloženo finansijskim rizicima promjena kursa stranih valuta, te promjena kamatnih stopa iz razloga što sve svoje transakcije vrši u konvertibilnim markama.

Kreditni rizik

Kreditni rizik odnosi se na nemogućnosti druge strane da podmiri svoje ugovorne obaveze što rezultira finansijskim gubitkom Društva. Društvo je usvojilo politiku da posluje samo sa kreditno pouzdanim stranama i da obezbijedi dovoljno kolaterala, gdje se pokaže kao potrebno, kao sredstvo za umanjene rizika i finansijskih gubitaka. Društvo im zaključen ugovor sa Fondom Penzijsko i invalidskog osiguranja kojim je regulisana obustava novčanih sredstava klijenata Društva.

Rizik likvidnosti

Krajnja odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti je na Upravnom odboru, koji je izgradio odgovarajući okvir za upravljanje rizikom likvidnosti, a u svrhu upravljanja kratkoročnim, srednjoročnim i dugoročnim potrebama Društva za likvidnim sredstvima. Društvo upravlja ovim rizikom održavanjem adekvatnih rezervi, pozajmicama od strane banaka i drugih finansijskih institucija, kao i ostalim izvorima finansiranja, a time što konstantno nadgleda prognozirane i stvarne novčane tokove i upoređuje rokove dospjeća finansijskih sredstava i obaveza.

19. Potencijalne obaveze

Na osnovu izjava Uprave Društva, na dan 31. decembra 2022. godine Društvo nema potencijalnih obaveza na osnovu sudskog spora.

20. Događaji nakon datuma izvještavanja

Nakon 31. decembra 2022. godine, prema izjavama Uprave ne postoje događaji koji mogu uticati na finansijske izvještaje i izmjene istih.

Odgovorno lice